

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11Co/293/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5813207897
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 08. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Malíková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5813207897.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v právnej veci žalobcu: ZH Kredit, s.r.o., so sídlom Dvořákovo nábrežie 8/A, Bratislava, IČO: 36 049 581, právne zastúpeného spoločnosťou Advokátska kancelária FELIX NEUPAUER & PARTNERS, so sídlom Karadžičova 10, Bratislava, IČO: 37 928 422, proti žalovaným: v rade 1a/ J. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. č. XXX, v rade 2a/ R. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. č. XXX, v rade 3a/ D. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. č. XXX, v rade 4a/ R. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. č. XXX (právni nástupcovia po pôvodne označenom žalovanom: R. X., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom Y. č. XXX, zomr. XX.XX.XXXX), v konaní o zaplatenie 33,99 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Námestovo č. k. 10C/42/2013-56 zo dňa 13. apríla 2015, takto

rozhodol:

Uznesenie Okresného súdu Námestovo č. k. 10C/42/2013-56 zo dňa 13. apríla 2015 z r u š u j e
a v r a c i a vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením okresný súd ako súd prvého stupňa zastavil konanie a o trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu. Zároveň rozhodol, že po právoplatnosti uznesenia o zastavení konania bude vec postúpená Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou. Nárok žalobcu posudzoval podľa ustanovenia § 85h ods. 1, 3 zákona č. 581/2004 Z. z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinných do 31.12.2004, ďalej podľa ustanovení § 103, § 104 ods. 1, § 7 ods. 1, 3 O. s. p. Podľa okresného súdu je predmetom konania nárok žalobcu na dlžné poistné a nárok na poplatok z omeškania, ktorý je uplatňovaný z nezaplateného poistného, pričom tieto nároky vyhodnotil ako nároky vyplývajúce z verejného práva. Poukázal na to, že pri vymáhaní nedoplatkov na poistnom a poplatku z omeškania za jeho nezaplatenie nie je zdravotná poisťovňa s platiteľom poistného v súkromnoprávnom vzťahu. Tento charakter pohľadávky vyplývajúci z práva verejného sa nezmenil ani tým, že sa pohľadávka postúpila na súčasného žalobcu. V predmetnej veci okresný súd zistil, že sa jedná o vec, ktorú podľa zákona prejednávajú a rozhodujú o nej iné orgány, v tomto prípade Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou.

Proti tomuto uzneseniu podal žalobca v zákonom stanovenej lehote odvolanie. Uviedol v ňom, že okresný súd nesprávne právne posúdil vec tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav, pričom rozhodnutie tak vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Podľa názoru odvolateľa právny názor súdu je v právnom rozpore s ustálenou judikatúrou Najvyššieho súdu SR. V predmetnom konaní je podstatná otázka pasívnej legitímácie. Touto otázkou sa zaoberal Najvyšší súd SR v rámci kompetenčného sporu medzi všeobecným súdom a Úradom pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, konkrétne v prípade, že dôjde k smrti dlžníka na zdravotnom poistení (a teda v zmysle § 470 Občianskeho zákonníka) k prechodu dlhu dediča na poručiteľov. Podľa odvolateľa smrťou poručiteľa zanikol jeho verejnoprávny vzťah zo zdravotného poistenia, teda právny vzťah medzi poručiteľom a poisťovňou. Smrť poistenca (poručiteľa) je právna skutočnosť, ktorá má

za následok v zmysle ustanovenia § 460 v spojení s § 470 ods. 1 Občianskeho zákonníka vznik povinnosti dedičov uhradiť dlhy poručiteľa. Táto povinnosť je obsahom právneho vzťahu medzi veriteľom a dedičom, ktorý vznikol v dôsledku dlhu a uvedenej právnej skutočnosti, t.j. dedenia a tento vzťah má súkromnoprávnu povahu. O verejnoprávny vzťah by mohlo ísť len vtedy, ak by bol takýto nárok voči dedičom výslovne predmetom úpravy vo vyššie uvedených verejnoprávnych predpisoch. Rozhodovanie o nárokoch z právneho vzťahu, ktorý tu vznikol dedením, patrí do právomoci súdu, pričom nie je rozhodujúca samotná povaha dlhu, t.j. že vznikol z verejnoprávneho vzťahu poručiteľa a poistenca. Ide tu teda o súkromnoprávny vzťah, o ktorom je príslušný rozhodovať okresný súd.

K podanému odvolaniu sa žalovaní nevyjadrili.

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.), prejednal vec v medziach podľa § 212 ods. 1 O. s. p. a bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. uznesenie okresného súdu zrušil podľa § 221 ods. 1 písm. f), h) O. s. p. a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie podľa § 221 ods. 2 O. s. p.

Podľa § 212 ods. 1 O. s. p., odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný.

Prvostupňový súd zastavil konanie z dôvodu nedostatku právomoci všeobecného súdu s odkazom na ustanovenia Zákona č. 581/2004 Z.z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, pričom dospel k záveru, že v danom prípade je daná právomoc Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou. Odvolací súd sa s právnym názorom prvostupňového súdu o nedostatku právomoci nestotožnil.

Predmetom konania v danej veci je nárok žalobcu na dlžné poistné a nárok na poplatok z omeškania, ktorý je uplatňovaný z nezaplateného poistného voči žalovanému R. X., ktorý však krátko po podaní návrhu vo veci samej zomrel, a to dňa XX.XX.XXXX.. Prvostupňový súd následne zistil, čo je zrejme z obsahu spisového materiálu, že dedičské konanie po poručiteľovi (pôvodne žalovanému) prebieha na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 7D/37/2014 u notárky JUDr. Boženy Lonekovej. Pokiaľ žalovaný namietal, že v predmetnom konaní je podstatná otázka pasívnej legitímácie, resp. jej prechod v dôsledku právnej skutočnosti, odvolací súd sa s touto námietkou stotožňuje. V danom prípade je podstatná otázka procesného nástupníctva pri strate tak procesnej spôsobilosti, ako aj straty spôsobilosti byť účastníkom konania. Prvostupňový súd, ktorý rozhodol 13.04.2015, sa podľa odvolacieho súdu s touto otázkou nezaoberal, resp. z dôvodov rozhodnutia nevyplývajú dôvody, na základe ktorých konal so všetkými právnymi nástupcami v rámci dedičského konania po poručiteľovi. Osobitne za situácie, pokiaľ sa v spisovom materiáli nachádza osvedčenie o dedičstve (nezažurnalizované), z ktorého je zrejme, že „pohľadávku spoločnosti ZH Kredit, s.r.o., Karadžičova 10, City Business Center II, 821 08 Bratislava - postupník PERSPEKTÍVA DRUŽSTEVNÁ ZDRAVOTNÁ POISŤOVŇA v konkurze, z titulu nezaplatenia postúpenej pohľadávky na neuhradenom poistnom a poplatku z omeškania vo výške 33,19 eur spolu s príslušenstvom 0,2 % denne odo dňa 09.07.1996 do zaplatenia“ preberá výlučne R. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. č. XXX, ako jeden z dedičov po nebohom poručiteľovi (žalovanom). Osvedčenie je datované dňom 16.12.2014, právoplatné dňom 16.12.2014, pričom otázka procesného nástupníctva má zásadný význam aj vo vzťahu k posúdeniu otázky právomoci všeobecného súdu. V tejto súvislosti odvolací súd dáva do pozornosti právny názor vyslovený v uznesení Najvyššieho súdu SR zo dňa 15.04.2009, s.p. 1 RKS 7/2009, v ktorom už bola riešená otázka zodpovednosti dedičov za dlhy poručiteľa, poistenca z titulu neplatenia poistného za zdravotné poistenie podľa zákona č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení. V uvedenom rozhodnutí v súvislosti s právomocou súdu konať v obdobnej veci vyslovil ten právny názor s poukazom na ust. § 7 ods. 1 O. s. p., že právny vzťah, obsahom ktorého je nárok navrhovateľa na úhradu dlhu poručiteľa voči jeho dedičovi, je súkromnoprávnym / občianskoprávnym. Smrťou poručiteľa zanikol jeho verejnoprávny vzťah zo zdravotného poistenia, teda právny vzťah medzi poručiteľom a poisťovňou. Smrť poistenca (poručiteľa) je právna skutočnosť, ktorá má za následok v zmysle § 460 v spojení s § 470 ods. 1 Občianskeho zákonníka vznik povinnosti dedičov uhradiť dlhy poručiteľa. Táto povinnosť je obsahom právneho vzťahu medzi veriteľom a dedičom, ktorý vznikol v dôsledku dlhu a uvedenej právnej skutočnosti, t. j. dedenia a tento vzťah má súkromnoprávnu povahu. O verejnoprávny vzťah by v danom prípade mohlo ísť len vtedy, ak by bol takýto nárok voči dedičom výslovne predmetom úpravy vo verejnoprávnych predpisoch. Rozhodovanie o nárokoch právneho vzťahu, ktorý tu vznikol dedením - patrí do právomoci súdu, pričom nie je rozhodujúca samotná

povaha dlhu, t. j. že vznikol z verejnoprávneho vzťahu poručiteľa a poistenca. Ide tu teda o vzťah súkromnoprávny. Na konanie o predmetnom nároku navrhovateľa je preto príslušný okresný súd.

Ústavný súd SR vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany, tzn. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu a že takéto odôvodnenie musí obsahovať aj rozsudok odvolacieho súdu (uznesenie z 03.07.2003, sp. zn. IV. ÚS 115/03). Všeobecný súd však nemusí dať odpovede na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny stav (uznesenie z 23.06.2004, sp. zn. III. ÚS 209/04).

Odôvodnenie písomného vyhotovenia rozhodnutia súdu musí obsahovať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozhodnutia. Sudca sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený, nielen poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Zákonom požadované riadne a presvedčivé odôvodnenie písomnej formy rozhodnutia súdu je nielen formálnou požiadavkou, ktorou sa má zamedziť vydaniu obsahovo nezdôvodnených, nepresvedčivých rozhodnutí, ale má byť v prvom rade prameňom poznania súdu tak v otázke zisťovania skutkového stavu, ako aj v právnom posúdení veci. Inak povedané, účelom odôvodnenia rozhodnutia je predovšetkým preukázať jeho správnosť a odôvodnenie súčasne musí byť i prostriedkom kontroly správnosti postupu pri vydávaní rozhodnutí súdu, t. j. musí byť preskúmateľné. Porušením uvedeného práva účastníka na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa účastníkovi konania, okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom, odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak potom nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, tak takáto vada zakladá zároveň aj dôvodnosť podaného opravného prostriedku.

Pokiaľ okresný súd nedostatočne odôvodnil právne závery ohľadne procesného nástupníctva žalovaného, ktoré má priamy súvis s otázkou posúdenia právomoci okresného súdu v danej veci rozhodovať, odvolací súd konštatuje, že rozhodnutie je v tejto časti nepreskúmateľné.

Krajský súd za tohto stavu akcentuje, že v danom prípade absenciu dostatočného odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nemôže preklenúť krajský súd doplnením odôvodnenia napadnutého rozhodnutia v rámci konania o odvolaní žalobcu.

Pri konštatovanom zistení nedostatočného odôvodnenia vyvedených záverov k aplikovaným ustanoveniam, potom odvolací súd konštatoval i nesúlad danej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia okresného súdu v rámci § 167 ods. 2 O. s. p. v spojení s § 157 ods. 2 O. s. p., čo naplnilo dôvod zrušenia rozhodnutia okresného súdu v rámci § 221 ods. 1 písm. f) O. s. p., t. j. z dôvodu odňatia možnosti žalobcu konať pred súdom. Na túto zistenú vadu prvostupňového konania musí odvolací súd prihliadnuť, a to i ex offio, súčasne z vyššie uvedených dôvodov došlo i k naplneniu ust. § 221 ods. 1 písm. h) O. s. p. pre zrušenie napadnutého rozhodnutia okresného súdu a podľa § 221 ods. 2 O. s. p. pre vrátenie veci prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní sa okresný súd bude dôsledne zaoberať vyhodnotením procesného nástupníctva žalovaného tak, že si pripojí dedičský spis po poručiteľovi a vyvodí z neho závery tak, aby bolo dostatočne zrejmé, či a kto prevzal pohľadávku po žalovanom v rámci dedičského konania. Následne vyhodnotí svoj postup, ktoré skutočnosti považoval za preukázané, z akých záverov vychádzal a ako ich skutkovo a právne vyhodnotil. Závery, ktoré prijal, primerane vysvetlí tak, aby z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nevyplývala jednostrannosť, a ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu.

Rozhodnutie bolo odvolacím súdom prijaté hlasovaním v senáte pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie **n i e** prípustné.